

I.

Theologia.

323.

- 1 Erasmi paraclesis
- 2 Melancton epitome
ecclesiastica doctrine
- 3

---

 loci com-
munes.
- 4 Erasmi Spongia
- 5 Hutteni expositio
cum Erasmo

6570/14

Paracletis.

ID EST, ADHORTATIO AD
sanctissimum ac saluberrimum
Christiane philosophie stu
dium, vt videlicet Euan
gelicis ac Apostoli
cis literis legen
dis, si non sola, sal
tem prima cura tribua
tur. Autore DES. ERAS
MORO TERODAMO.

No 6561 *

[Faint, illegible text]

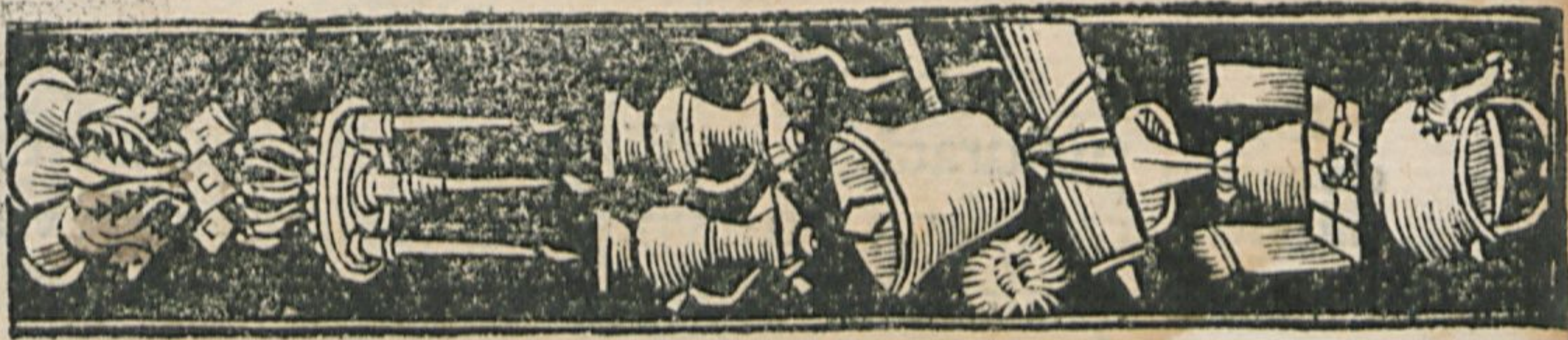
[Faint, illegible text]

AB 154 524

L 39

ERASMI ROTERODAMI PA-
raclensis, id est, adhortatio ad Chri-
anae philosophiae studiū

FACTANTIVS ILLE
Firmianus, optime lector,
cuius linguam vnice mirat
Hieronymus, Christianae
religioni patrocinatur⁹ aduersus eth-
nicos, cum primis optat sibi dari elo-
quentiam, Tullianae proximam: impro-
bum ratus, opinor, optasse parem. At
ego sane, si quid huiusmodi votis pro-
ficiat, tantisper dum mortales omnes
ad sanctissimum ac saluberrimum Christi-
anae philosophiae studium adhortor,
ac veluti classicum canens euoco, ve-
hementer optari eloquentiam mihi da-
ri, longe aliam quam fuerit Ciceroni: si min⁹

Dptat
eloquentiaz
efficacem.
Mercuri⁹

**Hercules
Celticus.**

Marsyas

**Socra⁹
tes.**

**Alcibia⁹
des.**

Pericles.

**Thimo⁹
theus.**

picturatā q̄ fuit illi⁹, certe multo magis effi-
cacē. Imo si tui vnq̄ talis cōtigit dicēdi vis
qualem. nō omino sine causa, veterū poe-
tarū fabulæ subnotarunt in Mercurio, qui
ceu magica virga, diuinaq̄ cithara somnū
immittit cū libet, & idē adimit, q̄s vult ad
īferos īpellens, ac rurs⁹ ab inferis euocās
aut qualē signarunt in Amphioē Orpheo
q̄, q̄rū alter rigida mouisse saxa, alter quer-
cus & ornos traxisse cithara, figit: Aut q̄-
lē Ogmio suo tribuebant Galli, mortales
omneis catenulis a lingua in aures infixis
q̄ vellet circūducenti. Aut qualē Marsyæ
fabulosa tribuit antiquitas. Aut certe, ne
nimiū diu fabulis immoremur, qualē So-
crati tribuit Alcibiades, Pericli vet⁹ comœ-
dia, quæ nō aures tantū mox peritura vo-
luptate deliniat, sed q̄ tenaces aculeos re-
linquat in anis auditorū, quæ rapiat, quæ
transformet, quæ multo aliū dimittat audi-
torē q̄ acceperit Thimothe⁹ music⁹ ille no-
bilis Dorios occinēs modos, Alexandrū
Magnū ad belli studiū inflamma. e solitus
legit. Neq̄ defuerūt olim, q̄ precaminib⁹;
quas Græci vocāt επωδαο, nihī ducerēt

A z

PARACLETIS

*de Epiphonemate li. 5
cap. 25
2. mirabilium*

ret efficacius. Quod si quod usque esset huius
modi gen⁹ incantamenti, si qua vis harmo
niae, quae vix habeat *ενδουσιασμον*, si quae
Pitho vere flexania, eam mihi cupiam in praesentia
suppetere, quo rem oim saluberrimam omnibus persuadeam. Quanquam illud potius
optandum, ut Christus ipse cuius negotium agit. ita citharae nostrae chordas temperet,
ut haec cantilena penitus afficiat ac moveat animos omnium. Ad quod quidem efficiendum
nihil opus rhetorum epichorematis, aut epiphonematis. Hoc quod optamus,
non alia res certius praestet, quam ipsa veritas, cuius quo simplicior, hoc efficacior est oro.

*impeto per latro
sumus potere
370
est me sum*

**Veritatis
oro quo
simplicior
hoc effica
cior**

*Just
rio*

Ac primum quidem non libet in praesentia re
fricare querelam illam. non omnino novam,
sed heu nimium iustam, & haud scio an unquam
iustio rem quam hisce temporibus, cum tam ar
dentibus animis in sua quisque studia mortales
incubant, hanc unam Christi philosophiam
a nonnullis etiam Christianis rideri, a plerisque
negligi, a paucis tractari, sed frigide: non em
dicam insincere. At in caeteris disciplinis om
nibus, quas humana perdidit industria, nihil
est tam abditum ac reclusum, quod non per

*Qu
tor*
**Philoso
phia
Christi
neglecta**

A 3 uestigari

DES. ERASMI ROT.

Philoso-
phorum ge-
neralium pes-
simia.

Christi-
anorum so-
cordia.

vestigari ingenij sagacitas: nihil tam diffici-
le, quod non expugnari labor improbus. Qui
fit autem, ut hanc unam philosophiam, non his
quibus par est, animis amplectamur, quot
quot ipso etiam cognomine Christi nomine
profitemur? Platonici, Pythagorici, Acade-
mici, Stoici, Cynici, Peripatetici, Epicu-
rei, suae quisque sectae dogmata, cum penitus
hanc cognita, cum memori tenent, per his digra-
diant illi, vel emoriturum citius, quam auctoris sui
patrociniu deferant. At cur non multo magis
tales animos praestant auctori nostro prae-
cipue Christo? Quis non vehementer foedum
censeat Aristotelicam profitemi philosophiam,
nescire quid vir ille senserit de causis ful-
minu, de prima materia, de infinito? quae nec
cognita felicem nec ignorata reddunt infelicem,
Et nos tot modis initiati, tot sacramentis
adacti Christo, non foedum ac turpe putamus illi
nescire dogmata, quae certissima omnibus
praestant felicitatem? Nam quorsum attinet hic
contentione rem exaggerare, cum hoc ipsum
impiae cuiusdam demetiae sit, Christum cum
Zenone aut Aristotele, & huius doctrinam cum
illorum, ut modestissime dicam, Praeceptiun-
culis

cui p̄ferre velle? Affingāt illi suę sectę pri-
 cipib⁹, quantū possunt, aut quantū liber:
 Certe sol⁹ hic e celo p̄fectus est doctor: so-
 lus certa docere potuit, cū sit æterna sapiē-
 tia: solus salutaria docuit vnicus hūmanæ
 salutis autor: sol⁹ absolute præstitit, quic-
 qd vnq̄ docuit, sol⁹ exhibere p̄t, quicqd
 p̄misit. Ei qd a Chaldæis aut Aegyptiis
 adferē, id ob hoc ipsum acrius auem⁹ co-
 gnoscere, qd e peregrio sit orbe deportatū
 & pretij pars est e longinq̄ venisse, & sepe
 nūero in somnis homūculi, ne dicā impo-
 storis, tā anxie distorquemur, nō solū nul-
 lo fructu, sed magno t̄pis dispendio, vt
 ne quid addā grauius: tametsi iā hoc ip̄m
 vt nihil accedat grauissimū est. At q̄ fit, vt
 huiusmōi cupiditas nō itē Chriianos titil-
 let animos, quibus p̄suasum est, id qd res
 est, hāc doctrinā nō ex Aegypto Syriaue,
 s̄z ex ip̄o venisse celo? Cur nō ita nobiscū
 cogitam⁹ oēs? nouū & admirabile philoso-
 phiæ gen⁹ sit oportz, qd vt traderet mor-
 talib⁹, is qui deus erat, factus est hō: q̄ im-
 mortalis, fact⁹ est mortāl: q̄ in corde p̄ris
 erat, sese demisit in t̄ras. Magnū quiddā &

A4 haudquaq̄

Chustus

Peregrina placēt
 In somn-
 is homin-
 ulorum
 distor-
 que-
 mur.

E celo ve-
 nit.
 Prestan-
 tia philos-
 ophie
 Chustis
 ne.

8 DES. ERASMI ROT:

haudquaquam triuiale sit, oportet: quicquid illud est, quod ille tam admirandus autor, post tot excellentiuz philosophorum familias, post tot insignes prophetas, doctur⁹ aduenerit. Cur non hic pia curiositate singula cognoscim⁹ disquirimus, excutim⁹? Presertim cum hoc sapientiae genus, tam eximiū, ut semel stultam reddiderit uniuersam huius mundi sapientiam, ex paucis hisce libris, velut e limpidissimis fontibus, haurire liceat longe minore negotio, quam ex tot voluminibus spinosis et tam immensis, quae inter se pugnantibus interpretum commentarijs, Aristotelicam doctrinam, ut ne addam, quanto maiore cum fructu. Nihil enim hic necesse est, ut tot anxius disciplin⁹ nis instruct⁹ accedas. Simplex et cuius paratum est viaticum. Tantum fac adferas piū ac promptum animū et in primis simplici puraque praeditū fide. Tamū esto docilis et multum in hac philosophia promouisti. Ipsa suppeditat doctorem spiritum, qui nulli sese lubentius impartit, quam simplicibus animis. Illorum disciplinae, praeterquam quae falsam promittunt felicitatem, multorum ingenia submouent, ipsa videlicet praceptorum difficultate. Hec omnibus

Quibus
instructū
oporteat
esse. qui
Christia-
nam phi-
losophiam
discere cu-
piat.

Facilitas
Christiane
doctrinae

PARACLESIS.

9

bus ex æquo sese accōmodat, submittit se
 paruulus, ad illorū modulū sese attēperat,
 lacte illos alens, ferens, cōfouens, sustinēs
 oīa faciens, donec grandescamus in Chō
 At rursus ita nō deest infimis, vt summis
 etiā sit admirabilis. Imo quo lōgius in hu
 ius opes pgressus fueris, hoc lōgius illius
 maiestate submoueris. Paruis pusilla ē ma
 gnis plusq̄ maxima. Nullā hęc ætatē, nul
 lum sexum, nullā fortunā, nullā reijcit cō
 ditionē. Sol hic non perinde cōmunis, &
 expositus est omnibus, atq; Christi doctri
 na. Nō arcet oīno quenq̄, nisi quis semet
 arceat, ipse sibi inuidēs. Vehemēter enī ab
 istis dissentio, q̄ nolint ab idiotis legi diui
 nas literas, in vulgi linguā transsusas, siue
 q̄si Christus tā inuoluta docuerit, vt vix a
 pauculis theologis possint intelligi, siue q̄
 si religiōis Christianę p̄sidiū in hoc sitū
 sit, si nesciāt. Regum mysteria celare fortas
 se sati⁹ est, at Christ⁹ sua mysteria q̄ maxie
 cupit euulgari. Optarim vt omēs mulier
 culæ legāt euāgeliū, legant Paulinas ep̄as
 Atq; vtinā hęc in omēs oīm linguas essent
 transsusas, vt nō solū a Scotis & Hybernis.

Ab idiotis
 etiam legi
 debent dis
 utne literæ

As sed

Cognitio

Theo:
logi.
Monachi
Esse quod
audiunt.
Id est. vo:
cantur.
Iste audit
fur. hoc ē.
vocatur.

sed a Turcis quibus & Saracenis legi cognoscique possint. Primus certe gradus est, ut cum cognoscere. Esto rideret multi, at caperent aliquot. Utinam hinc ad stium aliquid decantet agricola. hinc non nihil ad radios suos modulet textor, huiusmodi fabulis itineris tedium leuet viator. Ex his sint omnia Christianorum omnium colloquia. Tales enim ferme sumus, quales sunt cotidiane nostre confabulationes. Assequatur quisque quod potest, exprimat quisque quod potest. Qui posterior est, non inuideat precedenti, qui prior est, iuvet sequentem, non desperet. Cur professionem omnium communem ad paucos contrahimus? Neque enim consentaneum est, cum baptismus ex aequo communis sit Christianorum omnium, in quo prima Christianae philosophiae professio est, cum sacramenta caetera, denique cum praemium illud immortalitatis ad omnes ex aequo pertineat, sola dogmata, in pauculos istos esse releganda, quos hodie vulgus theologos aut monachos vocat, quos ipso tempore, tametsi minima quaevis portio sunt ad populum Christiani nominis, tamen hos inquam ipsos optarim maiorem in modum esse quod audiunt.

Vereor

PARACLESIS.

11

Vereor em̄ ne int̄ Theologos rep̄ire liceat,
 qui multū absint a suo titulo, hoc est, qui
 terrena loquant̄ nō diuina: & inter mona-
 chos, qui Christi paupertatē & mūdi cō-
 temptū p̄fitentur, plusq̄ mūdum rep̄ias.
 Is mihi vere Theologus est, qui nō syllo-
 gism̄ arte p̄ortis, sed affectu, s̄z ip̄o vultu
 atq̄ oculis, sed ipsa vita doceat asp̄nādas
 opes: Christiano nō esse fidendū hui⁹ mū-
 di p̄æsidijs, sed totū oportere pendere de
 cœlo, nō esse retaliandā iniuriā, bene p̄e-
 candū male p̄ecantib⁹, bene merendum
 de male merentib⁹: bonos om̄es velut eius-
 dem corp̄is membra diligendos ac fouen-
 dos ex æq̄: malos tolerādos, si corrigi ne-
 queant: qui suis exuunt̄ bonis, qui depel-
 lunt̄ possessionib⁹, qui lugent hos beatos
 esse nō deplorandos: mortē optandā etiā
 p̄hs, vt quæ nihil sit aliud q̄ traiect⁹ ad im-
 mortalitatē: hæc inq̄ & huiusmōi, si quis
 afflatus spiritu Ch̄ri p̄ædicet, iculcet, ad
 hæc hortet̄, inuitet, aniet, is demū v̄e theo-
 log⁹ ē, etiā si fossor fuerit aut textor. Hæc
 sigs & ip̄is p̄æstet morib⁹, is deniq̄ mag-
 nus est doctor. Qua rōne intelligāt angeli,
 fortasse

Vere
Theo-
logus.

Magnus
doctor.

Dignus
 Theologi
 Christiani
 ni.
 Christi
 doctrinae
 crassam
 vocant
 et idioti-
 cam.

Apostoli
 subtilita-
 tes non do-
 cuerunt.

fortasse subtili⁹ differat alius, vel non Chri-
 stianus, at illud persuadere, ut hic puri ad om-
 bus inquinamentis vitam exigamus ange-
 licam, id demum Christiani theologi munus
 est. Quod si quis obstrepet, haec esse crassula.
 & idiotica, nihil aliud huic responderim,
 nisi quod haec crassa Christus praecipue docuit.
 haec inculcat apostoli, haec quantumvis idio-
 tica, tot germane Christianos, tot insignium
 martyrum examina nobis perdidit. Haec
 inquam illiterata, ut ipsis videtur, philosophia
 sumos orbis principes, tot regna, tot gentes,
 in suas pertraxit leges, id quod nulla Tyran-
 norum vis, nulla philosophorum poterat eru-
 ditio. Neque vero repugno, quo minus sapien-
 tiam istam, si videtur, loquantur inter perfe-
 ctos. At hoc certe nomine consoletur sese hu-
 mile Christianorum vulgus, quod istas subti-
 litates, an sciuerint apostoli, viderint alii, cer-
 te non docuerunt. Haec inquam plebeia, si praes-
 tarent pro sua sorte principes, si in concioni-
 bus inculcarerent sacerdotes, si pueris instillarerent
 ludimagistri potentius quam erudita illa, ex Aristo-
 telis & Averrois de prompta fontibus, non sic
 perpetuis pene bellis tumultuarentur undique
 res

res Christiana, nō tā in sano studio, p̄phas
 nephas q̄ cōgerendi diuitias feruerēt oīa,
 non tot litib⁹ vbiq̄ p̄streperēt sacra parili-
 ter ac p̄phana. Deniq̄ nō titulo tantum &
 ceremonijs differrem⁹ ab hīs q̄ Christi phi-
 losophiā non profitentur. Siquidē in his
 tribus hominū ordinibus præcipue sitū
 est Christianæ religiōis vel instaurationē v^t
 augēdæ negociū, in principib⁹, & qui ho-
 rū gerūt vices magistratibus: in episcopis
 et horū vicarijs, sacerdotibus: & in hīs q̄ pri-
 mā illam ætatem ad oīa sequacem, institu-
 unt. Quos si omisso suo negotio cōtingat
 ex animo cōspirare in Christum, nimirū
 videremus haud ita multis annis verū q̄d-
 dam, vt et Paul⁹ inquit, *γνησιον* Christia-
 norū genus passim emergere, q̄d Christi
 philosophiā, nō ceremonijs tantū, & pro-
 positiōib⁹, sed i p̄o pectore, totaq̄ vita refer-
 ret. His armis lōge citius pellicerentur ad
 Chri fidē, Chriani nomis hostes q̄ nimis,
 aut armis. Vt omīa iungamus præsidia, ni-
 hil ip̄ta veritate potētius. Platonis nō est
 q̄ Platonis libros nō legerit, & Theolog⁹
 est, nō mō Christianus qui Christi literas
 non

Principes

Episcopi
Zudimas
gistr:*γνησιον*
id est. ger-
manum.
hoc est.
verum.

Veritas.

nō legerit? Qui diligit, iquit, me, s̄mones
 meos seruat hāc ip̄e notā pr̄scripsit. Pro
 inde si vere ex an̄io sumus Ch̄riani, si vere
 credim⁹ illū e cœlo missum, vt ea nos do
 ceret, quæ philosophorū sapiētia nō pote
 rat: si vere exspectam⁹ ab eo, qđ nulli pri
 cipes, quantūuis opulenti donare queūt:
 cur est nobis quicq̄ hui⁹ literis antiqui⁹?
 Cur om̄ino quicq̄ videt̄ eruditum, quod
 ab hui⁹ decretis dissidet? Cur in his adorā
 dis literis, idē, ac pene dixerim plus, nob̄
 pmittimus q̄ in Cæsareis legib⁹, aut me
 dicorū libris, sibi pmittūt interpretes pro
 phani? vt p̄inde quasi in re ludicra verse
 mur: ita quicquid in buccā venerit, com
 mentemur, detorqueamus, inuoluamus.
 Cœlestia dogmata, ceu Lydiā regulam, ad
 nostrā pertrahimus vitā: & dum omnib⁹
 modis fugimus, ne parum m̄sta scisse vi
 deamur quicquid v̄iquā est p̄phanarum
 literarū huc cōuehentes, id qđ est in Ch̄ri
 ana philosophia pr̄cipuū, non dicā cor
 rūpimus: sed, quod negari non potest, ad
 paucos hoīes cōtrahimus rem, qua Ch̄s
 nihil voluit esse communius. Hoc Philo
 sophiæ

Temeritas quo
 nundam.
Philosofia chri
 stiana qui
 bus in res
 bus et
 quid

PARACLESIS.

15

Sophiae gen⁹ in affectibus sitū verius, q̄ in
 syllogismis, vita mag⁹ ē q̄ disputatio, affla-
 tus poti⁹ q̄ eruditio, trāformatio magis q̄
 ratio. Doctos esse, vix pauc⁹ p̄tigit: at n̄li
 nō licet esse Ch̄rianū, nulli nō licet esse piū:
 addā audacter illd̄, nulli nō licet esse Theo-
 logū. Iam facile descēdit in animos oīm,
 quod maxime secundū naturam est. Quid
 aut̄ aliud est Christi philosophia, quā ip̄e
 renascentiā vocat, q̄ instauratione bene con-
 ditae naturae? Proinde quāq̄ nemo tradidit
 haec absoulti⁹, nemo efficacius q̄ Christ⁹,
 tamē p̄ multa reperire licet in ethnicorū
 libris, quae cū huius doctrina cōsentiant.
 Nulla fuit vnquā tā crassa factio philoso-
 phiae, quae docuerit pecuniā, hoīez reddere
 felicē: nulla tā impudēs, quae in vulgarib⁹
 istis honorib⁹ aut voluptatib⁹ finem boni
 p̄stituerit. Viderūt Stoici, neminē esse sa-
 pientē, nisi bonū vig⁹: viderūt, nihil esse ve-
 re bonū aut honestū, prāter verā virtutē:
 nihil horrendū aut malū, prāter vnā tur-
 pitudinē. Iniuriā nō esse p̄sandā iniuria,
 multis mōis ap̄ Platonē docz Socrates:
 itē cū immortalis sit aīa, nō esse deplorādos.
 qui

Philoso-
 phia Chri-
 sti. Instau-
 ratio be-
 ne cōditae
 naturae.
 Ethnici.

Stoici

Socrates

Aristoteles.

Epicurus.

Christi
Decreta
Christi
pro obso-
letis ha-
bemus.
Nec ar-
gutu faci-
unt at no

Christus
sum.

q̄ cū fiducia bene actæ vitæ hinc demigrat
in vitā feliciorē: præterea animā omnibus
modis abducendā ab affectibus corporis,
& ad ea traducendā, quæ vere sunt, cū non
videantur. Nullā rem nobis suaue esse pos-
se, quæ non aliquo modo contemnatur, in
politicis scripsit Aristoteles, vna virtute
excepta. Nihil in vita homī suaue esse pos-
se, nisi adsit animus nulli⁹ mali sibi cōsci⁹
unde ceu fōte scatet vera voluptas, fateē &
Epicurus. Quid q̄d magnā hui⁹ doctrinæ
partē præstiterē nō pauci, p̄cipue Socrates
Diogenes, & Epictetus? At eadē cū tanto
pleni⁹ & docuerit & præstiterit Ch̄rus an
nō pdignū sise, hæc a Ch̄ranis vel ignorati
vel negligi, vel etiā rideri? Si sunt quæ p̄-
pius pertinent ad Christianismū, his anti-
quatis, illa seq̄mur: sin hæc sola sunt quæ
vere Christianū possint efficere, cur hæc p̄-
p̄modū magis p̄ obsoletis & abrogatis
habemus, q̄ libros Mosaicos? Primū autē
est scire q̄d docuerit, proximū est præsta-
re. Neq̄ em̄ ob id opinor, quis q̄ sibi Chri-
stian⁹ esse videat, si spinosa, molestaq̄ ver-
borū perplexitate, de instantib⁹, de relatio-
nibus

nibus, de quidditatibus ac formalitatibus disputet: sed si quod Christus docuit & exhibuit, id teneat exprimatque. Non quod homo studiū damnē, qui in argutis huiusmodi non sine laude exercuerūt ingenij sui vires: noli enim offendi quenquam, sed quod existimem, & vere, ni fallor, existimo, purā ac germanam illā Christi philosophiā, non aliunde feliciter hauriri, quā ex Euāgelicis libris, quā ex Apſticis lris, in quibus si quis pie philosophet, orans magis quā argumentās, & transformari studēs Potius quā armari, is nimirū cōperiet nihil esse quod ad hominis felicitatē, nihil quod ad vllā huius vitæ functionē pertineat, quod in his non sit traditum, discussum, & absolutū. Siue quid discere cupimus, cur alius autor magis placet quā ipse Christus? Siue viuendi formā requirimus, cur aliud nobis prius est exemplū, quā Archetypus ipse Christus? Siue pharmacū aliquod aduersus molestas animi cupiditates desideramus, cur alibi putamus remedium esse præsentius? siue cupimus residē ac languelcentē animū expergefocere lectione,

B quæso

Ex euang
gelicis & a
postolicis
lris ger
mana
Christi
philoso
phia felic
issime
hauritur

Utilitas.

Scire
 hominū.
 Christus
 nō minus
 nobis pre
 sens est in
 euangeli
 cis literis
 q̄m cū uiue
 ret.

quæso ubi repias igniculos æque uiuos
 & efficaces? Siue uisū est animū ab hui⁹ vi
 tæ molestiis auocare, cur aliæ magis placēt
 deliciae? Cur statim malumus ex hoim li
 teris, Chri sapientiā discere q̄ ex ip̄o Chri
 sto? qui quod pollicitus est se sp̄ nobiscū
 fore usq; ad p̄sumptionē seculi, in his li
 teris præcipue præstat, in quib⁹ nobis etiā
 nū uiuit, spirat, loquit̄, pene dixerim effi
 caci⁹, q̄ cū inter homies uersaret̄. Minus
 uidebant, minus audiebāt Iudæi, q̄ tu ui
 des & audis in Euangelicis literis, tantū ut
 oculos & aures adferas, quib⁹ ille cerni &
 audiri possit. Quid tandē hoc rei est? Lite
 ras ab amiculo scriptas, seruam⁹, exoscula
 mur, circūferim⁹, iterū atq; iterum relegi
 m⁹: & tot sunt milia Christianorū, qui cū
 alioqui docti sint, Euāgelicos & Aposto
 licos libros, ne legerint quidē vnq; in omī
 uita. Mahumetæi sua tenet dogmata, Iudæi
 & hodie ab ip̄is cunabul⁹ suū ediscūt Mo
 sen. Cur nos nō idē præstamus Christo?
 Qui Benedicti profitenē institutū, regu
 lā ab hoīe, eoq; pena ideora, & identis scri
 ptam

ptā, tenent, ediscunt, imbibūt. Qui Augustiniani sunt ordinis, autorū sui regulā callet. Franciscani Frāncisci sui tradiciūculas adorant, amplectunt, & quoquo terrarū se contulerint, secū circūferunt, tutos se non credūt, nisi libell⁹ adsit in sinu. Cur ille pl⁹ tribuūt regulæ ab hoīe scriptæ, q̄ vniuersi Christiani sue regulæ, quam omibus tradidit Christus, quā omēs ex æquo p̄fessi sunt in baptismo? Deniq; qua (vt sexcētas etiā addas) nulla possit esse sanctior? Acq; utinā fiat, vt quēadmodū Paulus scripsit, Mosi legem nō fuisse gloriosam præ gloria succedētis Euāgelij, ita Christianis omibus Euāgelia & Apostolorū literæ ita sanctæ habeant, vt hæc præ illis non videant esse sancta. Quid Alberto magno, qd Alexandro, quid Thome, qd Aegidio, quid Ricardo, quid Occā alij velint tribuere, p̄ me sane cuiq; liberū erit: nolim em̄ cuiusquā imminuere gloriā, aut cū inueteratis iam hominū studijs dimicare. Sint illa quantūuis erudita, quantūuis subtilia quantūuis si velint seraphica, hæc tñ certissima fateā

B. z. cur

Thomice

Deusi

Pill vobis

Theologia
gia. recēsa

Ab autos
re.

tur oportet. Paul⁹ dñjudicari vult spūs p⁹
phetarū, num ex deo sint. Augustin⁹ omēs
oīm libros cum iudicio legēs, nihilo plus
iur⁹ postulat & suis. In his solis lris, & qđ
nō assequor, tamē adoro. Hūc autorē no⁹
bis nō schola Theologorū, sed ipse p⁹ cœ⁹
lestis, diuinæ vocis testimonio p⁹robauit,
idēq⁹ bis, primū ad Iordanē in baptismo,
deinde in mōte Thabor in trāsfiguratiōe:
Hic, inquit, est fili⁹ meus dilectus, in quo
mihi cōplacitū est, ipsum audite. O soli⁹
dam autoritatē, vereq⁹ (vt isti vocāt) irre⁹
fragabilē. Quid est ipsum audite? Nimis,
hic vnic⁹ est doctor, hui⁹ vnus discipuli si⁹
tis. Attollat studijs suū quisq⁹ quantū vo⁹
let autorē, hoc de vno citra exceptionē di⁹
ctū est Christo. In hunc primū descendit
columba, paterni testimonij cōprobatix,
Petrus. Hui⁹ spiritū proxie refert Petr⁹, cui sum⁹
mus ille pastor oues suas semel iteq⁹ ac ter⁹
tio pascēdas cōmisit, pascendas autē haud
dubiū quin Christianæ doctrinæ pabulo
Paulus. Hic in Paulo veluti renat⁹ est, quē ipse vo⁹
cauit organū electū, & insignū sc⁹ nomis
preconē

precon. Ioānes quod e sacra sancto illo pe-
 ctoris fonte hauſerat, id ſuis expreſſit lris,
 Quid quæſo ſimile in Scoto (nolim id cō-
 tumeliæ cauſa dictū videri) quid ſimile in
 Choma? Quanq̄ illius ingeniū admiror,
 huius etiā veneror ſanctimoniā. Cur non
 in hiſ tātis autorib⁹ philoſophamur oēs?
 Quin hoſ ſinu circūferim⁹, hoſ ſp̄ habe-
 mus in manib⁹, quin in hiſ venamur, ſcru-
 tamur, diſquirim⁹ aſſidue? Cur maior vitę
 portio dat̄ Auerroi, q̄ Euāgelij? Cur tota
 pene ætas in hoīm decretis, & inter ſe pu-
 gnantib⁹ opinionibus conteriūt? Iam vero
 ſint illa ſane, ſi libet, ſublimiū Theologorū
 At i hiſ certe ſit futuri quōdā magni The-
 ologi tyrociniū Quotq̄t in baptiſmo iura-
 uimus in verba Chriſti: ſi tñ ex animo iu-
 rauimus: mox inter ipſoſ parentū cōple-
 xus, & nutricū blāditias, Chriſti dogma-
 tiſ i buamur. Nā & altiffime inſidet, & te-
 naciffime hæret, qđ primū rudis illa ani-
 mi teſtina cōbiberit. Chēm priā ſonet bal-
 buties, ex hui⁹ euangelijs prima formetur
 infantia: quē ita cū Primis tradi cupiam,

Ioannes

Scotus

Thomas

Chriſti
dogmatiſ
imbuenda
puerl.

B 3 vt &

22 DES. ERASMI ROT.

**Litere
humane.**

Omne.

**In has
transfor-
memur.**

**In euan-
gelicis et
apostoli-
cis literis
spirās est
et vna
Christi
imago.**

vt & a pueris amēt. In his deinde versent
studijs, donec tacitis auctib⁹ adolescant in
virū robustū in Christo. Aliorū literæ sūt
eiusmōi, vt nō parū multos pœnituerit,
insumptæ in illis operæ: ac sepe numero
fit, vt qui p̄ omnē vitam pro tuendis illag
decretis ad mortem! vsq; depugnarunt,
in ip̄a morte ab autor; sui factiōe desciscāt
At felix ille quē in hisce literis meditantē
mors occupat. Has igiēt toto pectore sitia-
mus oēs, has āplectamur, ī his iugitē versē-
mur, has exosculemur, his demū imoria-
mur, in has transformemur, quādoquidē
abeūt studia in mores. Qui cōsequi nō po-
test (quis aut id non potest, si modo velit)
is saltē adoret hasce literas, ceu thecam il-
lius diuini pectoris. Si quis ostēdat Chri
pedibus ip̄pressum vestigiū, q̄ procumbi-
mus Chriani, q̄ adoramus? At cur nō po-
tius viuā illi⁹ & spirantē imaginē in hisce
veneramur libris? Si qs Chri tunicā exhi-
beat, quo non terrarū puolaturi simus, vt
eā osculari liceat? Atqui vt totā illius sup-
pellectilē p̄feras, nihil erit, quod Christū
expressius

PARACLESIS.

23

expressius ac verius representet, q̄ Euāge-
licæ l̄rę. Ligneā aut saxeā statuā, amore
Christi, gēmis auroq; decoramus. Quin
hæc poti⁹ auro gēmisq; & si quid his p̄ti-
osius, insigniunt, quæ tanto præsentius
Christū nobis referunt, q̄ vlla imagūcula.
Siquidē illa, quid aliud q̄ corporis figurā
exprimit, si tamen illius quicq; exprimit:
at hæ tibi sacrosanctæ mentis illius vivā
referunt imaginē, ipsumq; Christum lo-
quentē, sanantē, morientē, resurgentem,
deniq; totum ita præsentē reddunt, vt mi-
nus visurus sis, si coram oculis cōspicias.

*Quarta
evangelii
autem q̄
venerat
gines.*
Evangelio
ce litera.

PARACLESEOS, ID, EST AD
HORTATIONIS AD CHRIS-
TIANAE PHILOSO-
PHIAE STUDIVM,
FINIS.

ERPHORDIE APVD MAT,
TEVMMALER MEN,
SE OCTOBER.
ANNO M.D.
XIX.

154 524

(X 227 0207)

AB: 154 524

6570/14

Paraclesis.

ID EST, ADHORTATIO AD
sanctissimum ac saluberrimum
Christiane philosophie stu-
dium, vt videlicet Euan-
gelicis ac Apostoli-
cis literis legen-
dis, si non sola, sal-
tem prima cura tribua-
tur. Autore DES. ERAS-
MORO TERODAMO.

No 6561 *

